

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EUK, sagsnr: 2016-32
Den 10. februar 2016

Rådsmøde (udenrigsanliggender) den 15. februar 2016

SUPPLERENDE SAMLENTOAT

6. Syrien 2

6. Syrien

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Under dagsordenpunktet vedr. Syrien forventes Rådet i lyset af de seneste udviklinger at drøfte særligt den politiske og humanitære situation. Der vil også blive gjort status ift. de løfter om tilsagn, der blev givet på Syrien-konferencen i London den 4. februar, ligesom det kommende møde i International Syria Support Group (ISSG) forventes at blive berørt. Der forventes ikke rådskonklusioner.

2. Baggrund

Konflikten i Syrien indleder sit sjette år i marts 2016. Det skønnes, at over 250.000 mennesker har mistet livet siden konfliktens start, og ifølge FN har 13,5 mio. mennesker i Syrien behov for humanitær bistand. Næsten 4,4 mio. har søgt tilflugt i Syriens nabolande og 6,5 mio. er internt fordrevne i Syrien, hvilket er det højeste antal internt fordrevne i noget enkelt land i verden. Den militære situation er, trods regimets seneste erobringer i særligt det nordvestlige Syrien, overordnet set fastlåst med fortsatte kampe og angreb mod civilbefolkningen. Terrorgruppen ISIL kontrollerer fortsat væsentlige dele af landets østlige og centrale områder, kurdiske aktører kontrollerer store dele af de nordlige områder, mens oppositionen har kontrol over mindre områder i det sydlige og nordvestlige Syrien.

Fredag den 18. december 2015 vedtog FN's Sikkerhedsråd enstemmigt resolution 2254 om Syrien. Resolution 2254 skitserer rammen for en politisk løsning på konflikten med en tidsplan for etablering af troværdig regeringsførelse inden for seks måneder, udarbejdelsen af en ny forfatning og afholdelsen af valg inden for 18 måneder. FN skal lede bestræbelserne på at få etableret en national våbenhvile, som skal træde i kraft umiddelbart efter den politiske proces er blevet indledt. Resolutionen kræver også, at alle parter stopper angreb mod civile og sikrer humanitær adgang i hele landet.

De imødesete intra-syriske drøftelser mellem regimet og den syriske oppositionsdelegation, HNC, blev indledt i Genève den 29. januar 2016 under ledelse af FN's særlige udsending for Syrien, Staffan de Mistura. Imidlertid intensiverede regimet med støtte fra Rusland – stik imod Sikkerhedsrådsresolution 2254 - angrebene mod primært oppositionen i det nordvestlige Syrien op til og under de intra-syriske drøftelser. Dette medvirkede til at skabe et meget dårligt forhandlingsklima, og Staffan de Mistura så sig derfor den 3. februar nødsaget til at sætte de intra-syriske drøftelser på pause indtil 25. februar 2016.

Med henblik på fremme en politisk løsning på konflikten i Syrien mødes ISSG torsdag den 11. februar 2016. Her vil ISSG, der har deltagelse af EU samt de væsentligste regionale og globale aktører, forventeligt fokusere på, hvordan man kan bidrage til at forbedre forhandlingsklimaet forud for genoptagelsen af de intra-syriske drøftelser. Et centralt element i den forbindelse vil være etablering af såkaldte tillidsskabende foranstaltninger såsom humanitær adgang og stop for angreb på civile.

Regimet har med den seneste militære offensiv, godt understøttet af russiske luftbombardementer, erobret områder i det nordvestlige Syrien, ikke mindst omkring storbyen Aleppo.

De intensiverede kampe driver titusindvis af mennesker på flugt, og der vurderes at være omkring 30.000 nye fordrevne, heraf 80 pct. kvinder og børn. Hvis fremrykning rundt om Aleppo forsætter, vurderer lokale råd i byen, ifølge OCHA, at 100.000-150.000 civile vil flygte væk fra området.

De humanitære partnere står over for en række udfordringer, herunder (i) at øge indsatsen i områder med igangværende hjælpeprogrammer, (ii) at yde hjælp til områderne nær konflikten - i særdeleshed i øst-Aleppo hvor størstedelen af befolkningen er afhængig af hjælpen - og (iii) at de lukkede grænseovergange også omfatter humanitære forsendelser. FN's nødhjælpskoordinator (OCHA) har aktiveret en humanitær puljefinansiering på 10,5 millioner USD for at øge hjælpen til områder med høj tilstrømning af internt fordrevne. FN-organisationer, IOM, Røde Kors og NGO'er kan ansøge om tildeling af midler fra fonden. De største humanitære behov pt. er telte, mad og medicinsk hjælp.

Den forværrede humanitære situation følger den nyligt overstående Syrien-konference i London, hvor det internationale samfund for fjerde år i træk samledes for at støtte op om ofrene for Syrien-krisen. For første gang havde konferencen et øget fokus på også at sikre støtte til langvarige indsatser til værtlandene i regionen samt støtte til de humanitære appeller. Med et rekordhøjt tilsagn på over 11 mia. dollars (73,1 mia. kroner) frem til 2020 erklærede medværterne (UK, Tyskland, Norge, Kuwait og FN) konferencen for en succes. Der blev givet tilsagn på over 5,8 mia. USD (38,5 mia. kroner) alene for 2016. Danmark afgav et tilsagn for 2016 på 688 mio. kroner.

Udenrigsrådet drøftede senest Syrien under rådsmødet den 18. januar 2016, ligesom man i oktober 2015 vedtog konklusioner om Syrien. Disse konklusioner gjorde klart, at EU vil arbejde for at standse konflikten i Syrien og accelerere det internationale samfunds bestræbelser på skabe fremdrift i det politiske spor inden for rammen af en FN-ledet proces. Rådskonklusionerne slog samtidig fast, at der ikke kan skabes varig fred i Syrien under landets nuværende ledelse.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at drøfte den generelle situation i Syrien i lyset af de seneste udviklinger, herunder de intra-syriske drøftelser i Genève, regimets erobringer i det nordvestlige Syrien og konsekvenserne heraf, London-konferencen om Syrien og det kommende møde i ISSG. Der forventes ikke rådskonklusioner om Syrien.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen af Syrien forventes ikke i sig selv at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være enighed blandt medlemslandene om nødvendigheden af at genoptage de intra-syriske drøftelser i Genève den 25. februar 2016, og at det i den forbindelse er nødvendigt, at regimets og dets støtter tager initiativ til tillidsskabende foranstaltninger i forlængelse af Sikkerhedsrådsresolution 2254 med henblik på at skabe bedre forudsætninger for de forestående intra-syriske drøftelser. Dertil forventes opbakning til, at EU må fortsætte sin markante humanitære støtte til ofrene for Syrien-konflikten, og til, at EU og den Høje Repræsentant Federica Mogherini fortsat skal bidrage til de internationale bestræbelser på at standse konflikten.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter op om de internationale bestræbelser på at finde en politisk løsning på konflikten i Syrien og støtter, at FN fortsat skal have en central rolle i den forestående politiske proces. I den forbindelse finder regeringen det afgørende, at regimet bidrager til at skabe et forhandlingsklima, der tillader reelle og konstruktive drøftelser, når de intra-syriske drøftelser forventes genoptaget i Genève den 25. februar 2016. Regeringen vil også støtte op om, at EU bliver ved med at afhjælpe den humanitære krise forårsaget af den mangeårige konflikt ved at yde omfattende humanitær støtte.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Syrien har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. januar 2016 til orientering som en del af en generel drøftelse af Syrien på rådsmødet (udenrigsanliggender) den 18. januar 2016.